

מה שחרה לשרי הממשלה הצרפתית והכניס אותם למבוכה. היתה העובדה שוואידה לא הסתפק בכך, והלך הרבה יותר רחוק. **מכשיר אנרושי.** דנטון הוא סרט על מהפיכה שאוכלת את עצמה, אוכלת את בניה והופכת מטרה בפני עצמה, ולא כלי שבאמצעותו ניתן להשיג מיישר צורך יותר, שוויון גדול יותר בין בני-אדם ושיפור תנאי-החיים של בני-אדם אלה.

בכך, למעשה, תוקף וואידה את כל השקפת העולם המהפכנית העומדת מאחרי השותפים העיקריים של הסוציאליסטים בפאריס, הלא הם המפלגה הקומוניסטית. כאשר רובספייר צועק על השופט פוקיה, שבפניו עומד דנטון לדין, "זכור שאתה תליין. אמנם לא בשרתי, אבל בשורת המהפיכה, וכאשר אנחנו מביאים בפניך את אויבי הרפובליקה, תפקיך הוא לא לראוה לשמירת הצדק האבסולוטי, אלא לחיסולם המוחלט". מתחילים זיכרונות לא נעימים, על מישפטי ראווה מכל הסוגים, להציק ולהביך.

דפארדייה עם פאטריס שרו
מחזה משנות ה-30

את מימד הדרמטיות הקיצוניות, האופייני לוואידה, מספקים הפעם השחקנים הפולניים, שמהם דרש לשחק בתיאטרליות מוגזמת כמו על הבימה, וכידיהם הפקיד, ככוונה תחילה, את רוב התפקידים של מחנה רובספייר ובראשם וויצ'ק שוואיאק, המגלם את רובספייר עצמו. חבל רק שהתאמת השפה הצרפתית לשפתיים הפולניות העמידה בעיות שלא נפתרו בסופו של דבר, כך שקל מאוד לצופה להבחין כי השחקנים (שהם ברובם מעולים) משחקים היטב, אבל לא הם המדברים בסרט.

את רוב מחנה דנטון מגלמים שחקנים צרפתיים. ביניהם: ז'אק דפארדייה, שמשלב את הלהט ואת אהבת החיים של גיבור המהפיכה בכישרון בלתי-ריגלי, ופאטריס שרו, אחד הבימאים החשובים של התיאטרון הצרפתי, המגלם כאן את חלוץ המהפיכה, רמולן. שלא כמו הפולנים, נראים הצרפתים (כנראה ככוונה תחילה) קנאיים פחות, אנושיים יותר, ואפשר להבין את דנטון כשהוא מסביר את חטאו: "חשבתי שאוכל לעצור מעט את סערת המהפיכה. אני מודה שקשרתי קשר עם עצמי להשיג קצת שלום. חנינה, כיבוד של חוקים, שקט ושלווה, שאפתי להעניק מעט אושר וצדק לעם". זה חטא שקנאות מהפכנית אינה יכולה לסלוח, והעונש על כך מתבקש מאלו, הגוי ליוטינה, אותו מכשיר אנושי המתואר כך על-ידי ממצאו, ר"ר גילוטין: "הסכין נופל, הראש נופל, הדם ניתן, האדם איננו עוד".

המציאות עולה על הדמיון

מישחקי מילחמה (ארצות-הברית, מוגרבי תל-אביב): מה אפשר לעשות. האמריקאים עדיין יודעים איך לעשות סרטים. השח"קנים, הבימאי, הצילום, תחבולות האסתטיקה והתימרון בתמאורות - כולם נועדו לשרת את הסיפור והסיפור נועד לשרת את הקהל. למתוח אותו, לבדר אותו, לרתק אותו, ולא לעייף את שיקלו ואת עיניו יותר ממה שסבלנותו של צרכן-קולנוע ממוצע מסכימה לסמוג. מישחקי מילחמה הוא אחד הקינוחים המיקצועיים שאשף-מיטבח הוליוודי הכין אותם. כדי לענג את הטועם שלו ולהגניב לו מתחת לקצפת ולאוזנים, שהם הממדים המבדרים. גם כמה ויטאמינים קטנים ומזינים שהם המסר.

במיקרה זה המסר הוא מסר העתיד, שכבר מתגשם בהווה. האדם עתיד-הידע קורא תגר על הטכנולוגיה, פרי ידיו, כשיש סכנה שהתייחסו הטכנולוגי ינוצל לרעה בידי האדם מצד אחד, ושהאנושיות תיאלץ להתמודד במכאניות ובאלקטרוניקה המשוכללת מצד שני.

נער הייצוג של דור המחשב הופך לא בזדון לעבריין-מחשב, כשהוא מתחבר אל מחשב חדר-הבקרה של המנטאגון ומעמיד את אמריקה כולה על הרגליים. במישחק מסוכן של מילחמה גרעינית, הנער, שאותו מגלם השחקן המוכשר מתיו ברודריק, מעצב דמותו של ילד שיכול לצמוח בכל בית ישראלי ממוצע. עירני, סקרן, חטטן ואוהב לשחק במישחקי מחשב, לפי מיטב אופנת התקופה שבה הוא חי. אחרי שהבימאי ג'ון בדהאם מנחה אותו ונותן לנו להציץ בכל אמצעי הביטחון הסודיים של חדר-המילחמה ומאגרי הטילים, הוא מראה בדרך כמעט

מתיו ברודריק: מישחקים עם הפנטאגון

משעשעת איך יכול נער ממוצע להתחכם לכל המערכת הבטיחותית ולפצח אותה.

הרגע שבו המחשב מתחיל לשחק בעצמו ואינו נענה יותר לתכתיבי המישחק, הוא זיקוקין די-נוור קולנועיים מבדרים ביותר ואם כי, השבח לאל, עוד לא נכנע היגיון האדם למחשב כליל, ומילחמת-העולם הגרעינית הטוטאלית טרם הגיעה לשלבי ביצוע, הרי האדם צריך ללמוד שעור חדש - איך להבטיח את המערכת הביטחונית, הבנקאית, או כל מערכת המשתמשת בטכנולוגיה מתוחכמת מפני סוג חדש של מושעים - עברייני-מחשב.

בעיכונים ובהפגנות

קיץ קטלני (אורלי, תל-אביב, צרפת) - סרט חדש, נוצץ ומלוטש זה נודף משום מה, ריח של נפטלין. למרות שנת הייצור שלו (1983) וכוכבתו הזוהרת, איזבל אדג'אני, הוא מזכיר יותר מכל את המלודרמות החושניות הסוערות של שנות החמישים בצרפת, אותו סוג של סרטים שהגול החדש קם נגדו בשחף-קצף ונדמה היה, כאילו הצליח לקבור אותו אחת ולתמיד.

העלילה מבוססת על רבי-מכר של סבסטיאן ז'אמריסו, אשר אף הכין ממנו את התסריט. נערה צועניה צעירה מעמידה פני זנוגות קלת-דעת, כדי לנקום את נקמתה האיומה באלה אשר התעללו, לדעתה, בהוריה. כדי לבצע את זממה, מפעילה הנערה ביעילות רבה את כל מחמדי גופה, שאותם היא מצגינה ברוב עיכונים והפגנות מיניות, כאשר היא מתכוונת להעביר את כל הגברים סביבה, על דעתם, ולתמרן אותם כאוות נפשה.

אמנם בין סצינות עירום לסצינות מיתו, אפשר להבחין כי יש בסיפור עצמו, בסיס למערכת-יחסים מעניינת, וגם לטיפוסים יוצאי-דופן, אבל הסרט טרוד כל-כך בימי גופה של גברת אדג'אני, עד שאין לו זמן להתעכב על פרטים משניים שכאלה, ומסתפק בניצול זוויות בוטות, ללא ניצול הצד האנושי שמאחריהן. כך קורה במקרה של הדודה כבדת-השמיעה (המגולמת בערמומיות מבטיחה על-ידי סוזאן פלון) או האב השתקן של הגיבורה (הופעה קודרת של מישל גאלאברי המסוגל להרבה יותר מזה).

אשר לכוכבת עצמה, זה כבר עניין של טעם, היא חסרה את החושניות הקורנת שהיתה לבריז'יט בארדו בצעירותה גם

איזבל אדג'אני: המאמץ נראה לעין

כאשר לא עשתה מאומה, את החסר צריכה אדג'אני למלא בהרבה עבודת מישחק ומאמץ נראה לעין, ואם זה אינו משכנע את הצופה, מדוע שזה ישכנע את הפארטנרים שלה על המסך? ז'אן בקר, שהוא בנו של הבימאי הצרפתי הדגול, ז'אק בקר, עושה מלאכה שגרתית ביותר, בדיוק אותו סוג של עיבוד ספר לסרט, אשר מבטל את הקולנוע מפני הרומן, ומשתמש בקולו של מספר, כדי להבטיח שהמסר אכן יעבור לצופה, גם אם זה אינו יודע לקרוא שפת תמונות. מי יודע, אולי בקר צדק, כי בצרפת לפחות, הסרט מצא חן בעיני רבים.

תדרין

חובה לראות:

תל-אביב - יול, חג שמח מר לורנס, מבט אחר, גיבור מקומי, ירושלים - חג שמח מר לורנס, גיבור מקומי, ויקטור/ויקטוריה, חוזה השרטט.

תל-אביב

*** **יול** (מוסיאון, תורכיה) - חמישה אסירים יוצאים לחופשת שבוע ומתוך ביקוריהם אצל המישפחות, מצטיירת תמונה כואבת, חריפה ובלתי מתפשרת, של תורכיה היום. נכתב על-ידי אילמו גונאי.

*** **גיבור מקומי** (לב 1, אנגליה) - עימות משעשע, עשוי בהומור וברוח טובה, בין חברת-ענק אמריקאית ובין כפרדייגים סקוטי, שמוכן בהחלט למכור את עצמו לבעלי הממון, תמורת המחיר הגבוה ביותר. בימאי: ביל פורסיית (נערתו של גרגורי).

*** **מבט אחר** (גורדון, הונגריה) - על רקע הונגריה של שנות החמישים, הנתונה תחת המערכת הקומוניסטית החוקת, הסותמת את פיות העיתונות, מתרחש סיפור אהבה אסורה

אנדזי ואידה מביים את ההמון בסירטו „דנטון“
האיש שמאחורי איש השיש ואיש הברזל

בין נשים, ריכזי אהבה זו מסמל את כשלון המישטר החדש להעניק זכויות לפרט. בימאי: קארולי מאק.

*** **חג שמח מר לורנס** (פאר, יפן/אנגליה) - עימות מרתק ובלתי-מתפשר בין אמות-מידה מוסריות ודתיות של המיזרח מול המערב, בסרט אנטי-מילחמתי קיצוני וחריף של נאגיסה אושימה. עם דיוויד בואי וטום קונטי.

ירושלים

*** **חוזה השרטט** (בנייני האומה, אנגליה) - מותחן מתוחכם שעלילתו מתרחשת במאה ה-17, אבל השלכותיו אינן קשורות בזמן, והוא מרבה להתייחס אלהצורה ולתוכן של אמנות הקולנוע, לא פחות מכפי שהוא דן בתעלומה הבלשית שבמרכז עלילתו. בימאי: פיטר גרינאוואי.

*** **ויקטור/ויקטוריה** (סמדר, אנגליה) - סאטירה חברתית על זמרת שצריכה להתחפש לזמר המתחפש למורת כדי למצוא פרנסה בפאריס לפני המלחמה. כל זאת, משום שהקהל מעדיף מיפלצות אופנתיות על סתם כישרון. בלייק אדוארס מביים בסארקוזה מבריק את ג'ולי אנרריוו, את ג'יימס גארנר ואת רוברט פריסטון, שגונב את ההצגה מכולם.